

S. Etiske dilemmaer på grænsen af vores sociale konventioner

Charlotte Rugh, ergoterapeut og Master PO, demenskoordinator i Gladsaxe kommune og forfatter til kapitel 10 i bogen "Bedre møder på tværs. Facilitering, processer og beslutninger"

Etik

Seminaret er præget af eftertanke om egen praksis. En praksis, som Charlotte Rugh mener, kan blive meget bedre - ikke mindst i forhold til borgerinddragelse af både borgere med demens og deres pårørende. Charlotte Rugh taler fra praksis og har derudover skrevet kapitel 10 i bogen "Bedre møder på tværs – facilitering, processer og beslutninger" (2019). Kapitlet hedder: "Tværprofessionelle møder med mennesker med demens".

Charlotte er skarp i sine formuleringer. "Vi gør vores bedste, men er det godt nok? Har I en ramme/politik for borgerinddragelse af borgere med demens?" spørger hun og fortsætter: "Glemmer vi borgerinddragelsen og at invitere borgerne med til besluttede møder, fordi vi har forskelligt syn på borgerinddragelse?"

Om ikke at passe ind i normalen

Det er personbestemt, om en borger med demens inddrages og høres, men det bør det ikke være. Borgere med demens kommunikerer selv tydeligt, men lytter vi? Er BPSD et oprør mod vores systemer? spørger Charlotte Rugh. Som medarbejdere i det offentlige er vi ansat til så langt som muligt at hjælpe borgere med demens, og nogen gange bliver vi nødt til at sætte den pårørende i skyggen. Tager vi af og til de nemme løsninger, der ikke er etisk eller retssikkerhedsmæssigt forsvarlige, f.eks. når vi hjælper med en plejehjemsansøgning?

Når borgere ikke passer ind "i normalen" dvs. vores systemer i kommunerne, og de systemer som diverse ministerielle vejledninger udstikker, så glemmes de. Men på den måde bryder vi § 71 stk.1 i Grundloven der siger, at den personlige frihed er ukrænkelig. Det er svært, men vi skal huske på, at vi alle er ligeværdige, men ikke ligestillede.

Kvalitetsstandarder i kommunerne er principielle standarder og levner ikke plads til, at borgerne høres. Gå tilbage i forvaltningen og spørg efter en tydelig ramme for borgerinddragelse hos ledelse og forvaltning, lyder Charlotte Rughs opfordring.

Hun advokerer for et nyt socialtilsyn på ældre-/ demensområdet og for, at vi som personale prøver at give slip og tæmmer vores kontrolgen. Den personcentrerede omsorg et godt redskab til forståelsen af måden at inddrage på, og det skal vi bruge.

Detektivarbejde præget af dilemmaer

Charlotte Rughs konklusion er, at vi ingen facitliste har. Vi arbejder som detektiver, og inddragelse er som udgangspunkt mulig. Der er flere positive tiltag, vi kan læne os op af og bruge. Men der eksisterer samtidig klare etiske dilemmaer og overvejelser, f.eks. om hvis interesser der skal varetages, og hvem der har magten. Vi arbejder som professionsfaglige i en institutionel ramme, som påvirker og definerer det menneskelige samspil. Vi er vejledere og først og fremmest bundet af hensynet til borgerens og til professionens etik, der siger, at vi skal skabe tryghed, respekt og tillid. Det er svært, men ikke umuligt. Vi vil ofte opleve spændingsfelt mellem at balancere som fagprofessionel mellem borger, ægtefælle og systemet eller mellem kommune, lovgivning og tid. Her skal vi være opmærksomme på, hvad der trækker os i en bestemt retning.

Seminaret er præget af deltagerinddragelse og gode eksempler på, hvordan demenskoordinatorer arbejder lokalt, men også af frustrationer over manglende fodslag med andre faggrupper.